

Ordføreren (Andreas Hansen): Idet jeg henviser til betænkningen, skal jeg på udvalgets vegne, dog med undtagelse af det ærede medlem hr. Clausen (Olufskjær), indstille lovforslaget til vedtagelse uændret.

Ingeborg Refslund Thomsen: I betænkningen udtales det, at man er enig i, at det havde været ønskeligt, om spørgsmålet vedrørende skolelovsændringerne på et tidligere tidspunkt havde været drøftet med de interesserede kredse i Sønderjylland. Ja, en sådan drøftelse havde den højtærede undervisningsminister faktisk lovet befolkningen i Nordslesvig, idet ministeren kort efter nytår ved skoleindvielsen i Tønder udtalte, at ministeren ville gå med til at give mindretalsskolerne eksamensret, såfremt befolkningen i Sønderjylland fandt tiden inde til det, og såfremt forholdene som helhed talte for det. Det er i høj grad post festum, når den højtærede minister nu i udvalget har givet udtryk for, at spørgsmål vedrørende skoleforholdene naturligvis på sædvanlig måde vil blive drøftet med skolemyndighederne i de sønderjyske amter. Nuvel, men betænkningens ordlyd afsvækker ganske dette løfte, idet der her står, at udvalget imidlertid erkender, at det under de givne forhold vanskeligt lod sig realisere at drøfte skolelovsændringen med interesserede kredse i Sønderjylland. Hvad glæde har vi så af dette nye løfte, når vi i fremtiden til enhver tid kan risikere, at det under de givne forhold vanskeligt lader sig realisere?

I betænkningen hedder det, at udvalget har modtaget en deputation fra interesserede kredse i de sønderjyske landsdele. Det var imidlertid snarere en deputation fra protesterende kredse. Der var i denne deputation faktisk stof til hele fem deputationer. Denne ene deputation repræsenterede alle de såkaldte nationale foreninger i Nordslesvig. Den blev udpeget ved en enstemmig beslutning på et møde, som bestyrelserne for disse foreninger afholdt, og bestyrelserne var mødt så at sige fuldtalligt. Det var De sønderjyske danske Samfund, det var Sønderjydsk Skoleforening, det var Sprogforeningen, det var Sønderjydsk Idrætsforening, og det var De danske Ungdomsforeninger; det var kort sagt alle de

foreninger, der har ansvaret i det nationale arbejde. Det måtte jo komme til stærke protester, når der herovre handles over hovedet på os i Nordslesvig. Det er dog os, der har problemerne nær inde på livet. Jeg tror, den højtærede minister og det høje ting ganske har undervurderet den modstand, der går dybt i alle kredse i Nordslesvig, ganske uanset politisk partifarve.

Jørgen Gram: På mit partis vegne kan jeg tiltræde udvalgsordføreren udtalelse og anbefale lovforslagets uændrede gennemførelse.

Som det er anført i betænkningen, har udvalget modtaget en deputation på tre mand fra Nordslesvig. De talte kun på egne vegne, det ønsker jeg her at understrege, idet de ikke kunne have og ikke havde bemyndigelse til at tale for alle medlemmerne i de organisationer, som de har tilknytning til, fordi vi i Nordslesvig er en mængde, der har en anden mening end den, der blev fremført i deputationen, og som også er medlemmer af de organisationer, de står som formænd for.

Deputationen vendte også stadig tilbage til, at den sønderjyske befolkning eller kompetente organer burde være taget med på råd. Den højtærede statsminister må klare dette spørgsmål alene; som repræsentant for mit parti har jeg i hvert fald forøges forsøgt at få mulighed for en gennemdrøftelse af problemerne i videre kredse. Men i almindelighed er det dog sådan, at de samlede politiske partier anses for at repræsentere alle anskuelser. Jeg erkender fuldt vel, at vi i de sønderjyske skoledirektioner har organer, der har særligt kendskab til skoleforholdene i Sønderjylland, men det er min anskuelse, at selvom større orientering havde været mulig, var resultatet dog blevet det samme som nu, men med endnu større tilslutning.

Deputationens henvendelse bygger iøvrigt stort set på samme synspunkter overfor tyskerne som Danmarks memorandum af 1947, i hvilket Danmarks bitre erfaringer med hensyn til Tyskland bruges som begrundelse for, at Tyskland ikke må genopruste m. v. Denne betragtning har naturligvis stor vægt, men de sidste års politiske omvæltninger kan jo ikke forbigås, og vi har lige med stort flertal her i